

Outokummun kaupunki Kummun
koulu

JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

Kummun koulu, päivitetty 18.1.2026

Sisällysluettelo

1.JÄRJESTYSSÄÄNTÖJEN TARKOITUS JA KOULUAIKA	2
1.1.KOULUAIKA.....	3
2.OPPILAAN OIKEUDET	3
3.OPPILAAN VELVOLLISUUDET	3
3.1.POISSAOLOT.....	4
3.2.OPISKELUUN LIITTYVIÄ VELVOITTEITA.....	4
3.3.MIKÄ ON PARKKI?	4
4.TURVALLISUUS JA VIIHTYVYYS.....	5
4.1.HYVÄ KÄYTÖS.....	5
4.2.OLESKELU JA LIIKKUMINEN	6
4.3.SIISTEYDESTÄ JA YMPÄRISTÖSTÄ HUOLEHTIMINEN	7
4.4.TURVALLISUUS.....	7
4.5.PÄIHTEET JA VAARALLISET ESINEET	7
4.6.TIETOKONEEN, MATKAPUHELIMEN JA MUIDEN MOBIILILAITTEIDEN KÄYTTÖ	8
5.PUUTTUMISKEINOT	9
5.1.KASVATUKSELLISET TOIMET	9
5.2.PERUSOPETUSLAIN MUKAISET KURINPITOKIINOT	10
5.3.TURVAAMISTOIMENPITEET	12
5.4.SEURAAMUKSET JA KURINPIDOLLISET TOIMENPITEET	14
6.JÄRJESTYSSÄÄNTÖJEN SEURANTA JA TARKISTAMINEN	18
7.VIITTEET.....	20
8.LIITTEET	21
8.1.OPPILAAN OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET (30.12.2020/1216)	21
8.2.VÄLITUNTIALUEKARTTA	38
8.3.SISÄÄNTULO- JA NAULAKKOALUEET	39

1. Järjestyssääntöjen tarkoitus ja koulu-aika

Kummun koulun järjestyssäännöt noudattavat Suomen lainsäädäntöä. Kummun koulun järjestyssäännöt koskevat kaikkia koulussa työskenteleviä aina viskareista yhdeksänteen luokkaan asti. Niiden tarkoitus on ohjata ja opastaa koulun arjessa, mahdollistaa opiskelun esteetön sujuminen ja taata kaikille turvallinen ja viihtyisä työympäristö. Järjestyssäännöt ovat voimassa koulu-aikana koulualueella, opettajan määrittämissä oppimisympäristöissä sekä koulun järjestämissä tilaisuuksissa.

1.1. Koulu-aika

- ☐ Yleinen koulu-aika on klo 8.00–15.00.
- ☐ Myös koulun iltatilaisuudet ja koulun retket sekä työssäoppimisjaksot ovat koulu-aikaa.
- ☐ Koulu-aikana oppilas on vakuutettu.

2. Oppilaan oikeudet¹

- ☐ Oppilaalla on oikeus maksuttomaan perusopetukseen
- ☐ Kaikilla oppilailla on oikeus yhdenvertaiseen ja tasa-arvoiseen kohteluun
- ☐ Jokaisella koulussa työskentelevällä on oikeus henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen sekä oikeus yksityiselämän suojaan
- ☐ Oppilaalla on oikeus saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin kehitystään vastaavasti
- ☐ Oppilaalla on oikeus lain mukaisiin opiskeluhoitojen palveluihin
- ☐ Koulussamme noudatetaan:
  - o Opetuksen järjestäjän hyväksymää suunnitelmaa oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta ja häirinnältä
  - o Tasa-arvosuunnitelmaa
  - o SKY -läsnäolomallia
  - o Opiskeluhoitosuunnitelmaa

3. Oppilaan velvollisuudet

- ☐ Oppilaalla on velvollisuus osallistua opetukseen, hoitaa tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyä asiallisesti (PoL 35 §).

---

¹ Perusopetuslaissa kirjattuja oppilaan oikeuksia ovat 30§ oikeus saada opetusta, 31§ opetuksen maksuttomuus, 29§ oikeus turvalliseen opiskelu-ympäristöön, 32§ koulumatkaetu, 33§ majoitusetu, 34§ tapaturmanhoito ja terveydenhuolto, 31§ ruokailuetu, koulunkäynnin ja oppimisentuki (16§ tukiopeutus ja osa-aikainen erityisopetus, 16a§ tehostettu tuki, 17§ erityinen tuki ja 17a§ henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma) sekä 31a§ oppilashuolto.

- ☐ Oppivelvollisuusikäisellä on velvollisuus osallistua opetukseen, kunnes oppivelvollisuus on suoritettu (OVL 2 §).
- ☐ Oppilaalla on velvollisuus osallistua opetukseen, ellei hänelle ole myönnetty erikseen lupaa poissaoloon.
- ☐ Esiopetuksesta on säädetty erikseen.

3.1. Poissaolot

- ☐ Huoltajan on ilmoitettava poissaolosta koululle ensimmäisenä poissaolopäivänä. Huoltajan on selvitettävä poissaolon syy puhelimitse tai Wilmassa.
- ☐ Ennakoitavasta poissaolosta tulee huoltajan hakea poissaoloon lupa Wilmassa luokanopettajalta/ -ohjaajalta. Yli viiden koulupäivän poissaolosta lupa anotaan rehtorilta.

3.2. Opiskeluun liittyviä velvoitteita

- ☐ Oppilaan on käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei vaaranna muiden oppilaiden, kouluyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä koulussa tai koulumatkoilla (Pol 35 §).
- ☐ Oppilaan on suoritettava tehtävät tunnollisesti.
- ☐ Oppilaan on saavuttava oppitunnille ajoissa opiskeluvälineet mukana.
- ☐ Oppilaan on tehtävä koulutyö huolellisesti ja annettava työrauha oppitunneilla.
- ☐ Luvaton poissaolo, lunttaaminen ja muu vilpillinen käytös on kielletty.

3.3. Mikä on parkki?

Koulussamme on käytössä ns. parkki. Parkki toimii lukuvuosittain erikseen ilmoitetuissa erityisopetuksen tiloissa. Tarvittaessa parkkiin voidaan ohjata myös rehtoreiden luokse. Parkkiin voidaan ohjata pääsääntöisesti 5–9 -luokan oppilas, joka omalla käytöksellään häiritsee muiden oppilaiden opiskelua oppitunnilla. Parkissa oppilaan kanssa keskustellaan siitä, miksi opiskelu luokassa ei sujunut ja tehdään mahdollisesti luokassa tekemättä jääneet tehtävät. Parkkiin lähettävän opettajan tulee kirjata oppilaan tuntimerkintöihin merkintä "parkissa". Luokanopettajan/-ohjaajan tulee seurata ryhmänsä parkkimerkintöjä ja olla yhteydessä huoltajiin, jos samalle oppilaalle kertyy viisi (5) parkkimerkintää.

4. Turvallisuus ja viihtyvyys

4.1. Hyvä käytös

- ☒ Kummun koulussa käyttäydytään hyvien tapojen mukaisesti, toiset huomioon ottaen.
- ☒ Ruokaillaan omalla ruokailuvuorolla hyviä ruokailutapoja noudattaen. Koulumme ruokala-aula on kännykätön alue ruokailujen aikana. Ruokailujen aikana vältetään olekelua ruokasalin yläpuolella olevilla käytävillä.
- ☒ Toisesta henkilöstä otettua valokuvaa tai videota ei saa julkaista ilman tämän lupaa internetissä, sosiaalisessa mediassa tai muussa julkisessa paikassa.²
- ☒ Oppilastöihin ei saa kopioida tekstiä tai kuvia luvatta lähdeittä ilmaisematta.
- ☒ Koulussamme noudatetaan terveellisiä elintapoja ja huomioidaan tämä esim. liikunnassa, ruokailussa ja välipaloissa.
- ☒ Makeisten tai purukumien syöminen ja virvoitusjuomien juominen koulussa on kielletty. Poikkeuksen tähän tekee esim. pikkujoulut ja muut juhlapäivät.
- ☒ Energiajuomien hallussapito kouluaikana on kielletty.
- ☒ Kouluaikana pukeudutaan asiallisesti ja tilanteeseen sopivasti. Sisätiloissa ei pidetä päähineitä tai huppuja päässä.
- ☒ Kummun koulu on tuoksuton koulu. Koulun henkilökunta voi tarvittaessa rajata hajuvesien ja tuoksujen käyttöä koulupäivän aikana.
- ☒ Pidetään koulualue, sisä- ja ulkotilat, siistinä. Kaikenlaisesta ilkivallasta ja roskaamisesta seuraa kurinpidollisia toimia.
- ☒ Raha, puhelin ja kaikki muut arvoesineet ovat oppilaan omalla vastuulla koko koulupäivän ajan.

Jokaisen aikuisen velvollisuus on puuttua havaitsemaansa pulmatilanteeseen ja tarvittaessa neuvoa tai puhutella oppilasta.

---

² Henkilötietolaki (523/1999) kieltää toisesta henkilöstä otetun valokuvan ja videon julkaisemisen ilman tämän suostumusta, jos toinen henkilö on tunnistettavissa kuvasta. Rikoslain (39/1889) 24 luvussa mm. sekä 8 § yksityiselämää loukkaavan tiedon levittäminen että 9-10 § kuvan kohteen kunnian loukkaaminen on säädetty rangaistaviksi teoksi. Ks. tarkemmin Tietosuojavaltuutetun toimiston opas: Valokuva ja yksityisyyden suoja henkilötietolain kannalta 2010. Valokuvien ja videoiden käytössä tulee huomioida lisäksi tekijänoikeudet. Valokuvan ja videon valmistajalla on teokseensa tekijänoikeus. Ks. lisää tekijänoikeuksista tekijänoikeuslaki (404/1961) ja <http://www.tekijanoikeus.fi/>.

4.2. Oleskelu ja liikkuminen

- ☐ Koulun sisätiloissa ei oleskella ennen lukujärjestyksen mukaisen koulupäivän alkamista.
- ☐ Välitunnille siirrytään viivyttämättä. Välituntialue on koulun piha-alue, jossa jokaiselle luokka-asteelle on sovittu tietty ja rajattu välituntialue. (Liite: 8.2. Välituntialuekartta)
- ☐ Koulumme on kengätön koulu.
- ☐ Kaikille alakoululaisille (luokat 1-6) on sovittu sisääntulo-ovi sekä naulakkoalue ulkovaatteille ja kengille. Yläkoululaiset (luokat 7–9) saavat kuljettaa vaatteitaan mukanaan koulupäivän ajan. Vaatteet ja kengät ovat sen luokan naulakossa, jossa oppilaan oppitunti on.
- ☐ Välituntialueelta saa poistua vain erillisellä huoltajan anomalla luvalla tai siirryttäessä sen ulkopuolella pidettäville oppitunneille. Luvan koulualueelta poistumiseen antaa oppilaan luokanopettaja tai-ohjaaja.
- ☐ Alakoulun oppilaat viettävät kaikki välitunnit ulkona. Säätila (rankkasade, kova pakkanen) voi olla perusteena sisävälitunteihin, mutta ne harkitaan ja niistä päättävät koulun aikuiset erikseen ilmoittamalla. Silloin sisävälitunti vietetään pääsääntöisesti luokka-asteen omassa siivessä/seuraavan oppitunnin sijaintia lähellä.
- ☐ Yläkoulun oppilaat viettävät ensimmäisen ja viidennen välitunnin ulkona. Ruokavälitunneille voidaan harkinnan mukaan myöntää sisälläololupa, mikäli järjestyssääntöjä noudatetaan ongelmitta.
- ☐ Yläkoululaiset voivat viettää ruokavälitunnit sovitusti Kirvolla, mikäli järjestyssääntöjä noudatetaan ongelmitta.
- ☐ Koulupäivän päätyttyä poistutaan koulusta (paitsi jos osallistutaan heti koulupäivän päätyttyä esim. koulun kerhotoimintaan/aamu- ja iltapäiväkerhon toimintaan/tai musiikkiopiston oppitunnille).
- ☐ Koulumatkalla sattuneen tapaturman suhteen on huomioitava, että koulumatka merkitsee vain välitöntä siirtymää suoraan koulusta kotiin tai toisinpäin.
- ☐ Koulumatkalla tapahtuvaan kiusaamiseen ei voida käyttää koulun kurinpitotoimia.
- ☐ Koulun rehtorilla ja opettajilla on velvollisuus ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta tai epäilystä häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. (PoL29§)

4.3. Siisteydestä ja ympäristöstä huolehtiminen

- ☐ Koulun rakennukset ja piha-alueet pidetään siisteinä ja ehjinä.
- ☐ Koulun omaisuudesta, oppimateriaaleista ja omista tavaroista huolehditaan ja ne pidetään kunnossa.
- ☐ Vahingonaiheuttajan velvollisuus on korvata, puhdistaa tai järjestää aiheuttamansa vahinko.³

4.4. Turvallisuus

- ☐ Jokaisella on velvollisuus ilmoittaa viipymättä koulussa havaitusta turvallisuuteen liittyvästä viasta tai puutteesta koulun henkilökuntaan kuuluvalla.
- ☐ Polkupyörä, potkukelkka, mopo, sähköpotkulauta, potkulauta tai muu kulkuväline jätetään niille varatuille paikoille. Niiden käyttäminen koulupäivän aikana on sallittu vain opettajan kanssa sovittuihin siirtymisiin. Liikennesääntöjä tulee noudattaa siirtymissä ja koulumatkoilla. **Mopot ja sähköpotkulaudat säilytetään koulupäivän ajan mopoparkissa Syrjäkadulla.**
- ☐ Lumen, kivien ja hiekan heittäminen on koulussa kielletty.
- ☐ Koulun alueella on kameravalvonta.⁴

4.5. Päihteet ja vaaralliset esineet

Kouluun ei saa tuoda:

- ☐ Alaikäiseltä kiellettyjä alkoholilain, huumausainelain sekä tupakkalain alaisia tuotteita.
  - o Tupakkatuotteilla tarkoitetaan nuuskaa, nikotiinipusseja, poltettavia tupakkatuotteita, sähkötupakkaa, nikotiininesteitä ja muita nikotiinituotteita. Myös tupakointivälineet, kuten sähkötupakkalaitteet ja tulentekovälineet ovat koulussa kiellettyjä. Opettajilla ja rehtorilla on oikeus takavarikoida kaikki em. (PoL 35 §)

---

³ Vahingonkorvauslain (412/1974) 2 luvun 2 §:n mukaan myös alaikäinen on vahingonkorvausvelvollinen. Jos vahingon on aiheuttanut kahdeksatoista vuotta nuorempi, on hän velvollinen korvaamaan siitä määrän, joka hänen ikäänsä ja kehitystasoonsa, teon laatuun, vahingon aiheuttajan ja vahingon kärsineen varallisuusoloihin sekä muihin olosuhteisiin katsoen harkitaan kohtuulliseksi. Ks. vahingonkorvaamisesta apulaisoikeusasiamiehen ratkaisu (EOAK 3327/4/10) ja apulaisoikeuskanslerin ratkaisu (OKV/15/50/2012).

⁴ Kameravalvontaa koskevat henkilötietolain 5, 6, 7, 9, 24, 32 ja 34 §:t. Ks. tarkemmin Tietosuojavaltuutetun toimiston opas: Kameravalvonnan yksityisyyden suoja ja henkilötietojen käsittely, 2011.

- ☒ Kaikilta kiellettyjä vahingoittamiseen tai lyömiseen soveltuvia esineitä tai aineita. (Pol29§)
- ☒ Omaa tai toisten turvallisuutta vaarantavia tai erityisesti omaisuuden vahingoittamiseen soveltuvia esineitä tai aineita. (Pol 35 §)

4.6. Tietokoneen, matkapuhelimen ja muiden mobiililaitteiden käyttö

- ☒ Perusopetuslain 29 §:n 4 momentin mukaan oppilas ei saa käyttää puhelinta tai muuta mobiililaitetta oppitunnin aikana lukuun ottamatta niiden käyttöä opettajan luvalla oppimistarkoitukseen taikka rehtorin tai opettajan luvalla henkilökohtaiseen terveydenhoitoon taikka 31 §:ssä tarkoitettuna apuvälineenä.
  - o Mobiililaitteella tarkoitetaan kannettavaksi suunniteltua digitaalista laitetta, joka soveltuu tiedon tai median käsittelyyn tai langattoman tiedon siirtoon. Mobiililaitteita voi olla esimerkiksi puhelin, tabletti, kannettava tietokone tai puettava laite kuten kuulokkeet, kellopuhelin tai älykello.
- ☒ Oppilaan matkapuhelimet säilytetään oppituntien aikana niille tarkoitetuissa lokerikoissa luokkatiloissa. Oppituntien ulkopuolella mobiililaitteet ovat oppilaan omassa hallussa.
- ☒ Jokaista matkapuhelimen käytöstä koulun sisätiloissa annetaan jälki-istunto. Rikkeen havainnut opettaja tekee Wilmaan merkinnän puhelimen käytöstä ja luokanopettaja/-ohjaaja huolehtii jälki-istunnon kirjoittamisesta. Välitunneilla luokkien 7-9 oppilailla on lupa käyttää henkilökohtaisia mobiililaitteita koulun ulkotiloissa.
- ☒ Kouluaikana vuosiluokat 1–6 eivät käytä mobiililaitteita, ellei opettaja toisin anna lupaa.⁵
- ☒ Matkakaiuttimien ja muiden vastaavien laitteiden käyttö koulun sisätiloissa on kielletty. Ulkona laitteita saa käyttää asiallisesti (sopiva äänenvoimakkuus ja asiallinen musiikki) muita häiritsemättä valvovan opettajan luvalla.

---

⁵ Mobiililaitteiksi voidaan katsoa esimerkiksi älypuhelimet, tablettitietokoneet ja älykellot. Perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteiden 2014 mukaan s. 28 oppilaiden omia tietoteknisiä laitteita voidaan käyttää oppimisen tukena huoltajien kanssa sovittavilla tavoilla. Samalla tulee varmistaa, että kaikilla oppilailla on mahdollisuus tieto- ja viestintäteknologian käyttöön. Koulun järjestyssäännöissä ei voida esimerkiksi kokonaan kieltää mobiililaitteiden tuomista kouluun, mutta järjestyssäännöillä voidaan rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä opetuksen aikana. Koulu voi edellyttää, että mobiililaitteita ei käytetä aiheuttamattomassa tilassa opetuksen aikana. Kielto koskee tällöin myös kuvan ja äänen lähettämistä suoratoistona (ns. livestream) oppitunnilta ilman opetukseen liittyvää syytä. Mobiililaitteiden käyttöä ei voida kokonaan kieltää välitunneilla tai muina aikoina, jolloin opetusta ei anneta. Yksittäistapauksissa voidaan kuitenkin puuttua mobiililaitteiden käyttöön välitunneilla, jos laitetta käytetään esimerkiksi kiusaamis- tai häiritsemistarkoituksessa. Ks. myös em. (OKV 166/1/2008).

5. Puuttumiskeinot

Perusopetuksen käytössä olevia puuttumiskeinoja ovat kasvatukselliset toimet, kurinpitokeinot ja turvaamistoimet.

5.1. Kasvatukselliset toimet

5.1.1 Kasvatuskeskustelu

Kasvatuskeskustelu on ensisijainen keino ennen jälki-istunnon antamista puuttua oppilaan häiritsevään ja epäasiallisen käyttäytymiseen. Kasvatuskeskustelu käydään, jos oppilas häiritsee opetusta, rikkoo koulun järjestyssääntöjä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti. (PoL 35 §)

Kasvatuskeskustelussa yksilöidään toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti yhdessä oppilaan kanssa. Oppilaan kanssa käydään läpi, miten ja miksi oppilas on rikkonut koulun sääntöjä, sekä miten hänen tulisi toimia korjatakseen omaa käytöstään. Tilanteesta ja sen vakavuudesta riippuen mukana voi olla yksi tai kaksi opettajaa ja/tai rehtori. Keskusteluun voivat osallistua myös muut oppilaan opetukseen tai oppilashuoltoon osallistuvat henkilöt. (PoL 35 §)

Kasvatuskeskustelulähete tulee antaa oppilaalle seuraavissa tapauksissa:

- 5 x myöhästyminen / lukukausi
- 5 x unohdukset / lukukausi

Jos oppilaan toiminta ei korjaannu kasvatuskeskustelun jälkeen ja uusia merkintöjä tulee taas viisi (eli yht. 10), tulee oppilaalle antaa jälki-istunto. Nämä merkinnät nollautuvat kevätlukukauden alussa.

Muut syyt kasvatuskeskusteluun ohjaamiseen:

- ☒ oppitunnin häirintä
- ☒ epäasiallinen kielenkäyttö
- ☒ toisen omaisuuden rikkominen

- ☒ lunttaaminen tai väärentäminen
- ☒ toisen omaisuuden varastaminen tai vahingoittaminen/turmeleminen
- ☒ luvaton koulualueelta poistuminen
- ☒ luvaton poissaolo oppitunneilta
- ☒ muu koulun sääntöjen rikkominen / muu epäasiallinen käytös

Käytökseen liittyvistä pulmissa ei ole mitään lukumäärää sovittu. Lähetteen voi kirjoittaa vaikka jo yhdestä asiattomasta käytöksestä, jos kurinpitotoimi on aiheellinen. Jos rike on vakava, voi antaa suoraan myös jälki-istunnon. Toistuvasta (kahdesti tai useammin) poissaolosta oppitunneilta seuraa jälki-istunto.

5.1.2. Siivousvelvoite

Koulun opettaja tai rehtori voi kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan siivoamaan sotkun, jonka hän on tahallaan tai huolimattomuudellaan aiheuttanut. Oppilaan aiheuttamista vahingoista ja vahinkojen/sotkujen siivoamisesta ilmoitetaan huoltajalle. Siivoaminen saa kestää enintään kaksi tuntia, eikä oppilas voi jäädä sen ajaksi pois opetuksesta, vaan se on tehtävä oppituntien ulkopuolella. Tehtävän pitää olla oppilaan iän ja kehitystason mukainen. (PoL 35 §)

5.2. Perusopetuslain mukaiset kurinpitokeinot

Perusopetuslain mukaisista kurinpitokeinoja ovat kotitehtävien tekeminen työpäivän päätyttyä, jälki-istunto, kirjallinen varoitus sekä määräaikainen erottaminen.

5.2.1. Kotitehtävien tekeminen työpäivän päätyttyä

Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään esim. koulun läksykerhossa. Huoltajalle ilmoitetaan aina asiasta. (PoL 36 §)

5.2.2. Jälki-istunto

Oppilas voidaan määrätä koulupäivän ulkopuolella suorittamaan koulun järjestystä vastaan tehdystä rikkeestä enintään kaksi tuntia jälki-istuntoa. (PoL 36 §)

Jälki-istuntoa käytetään pääsääntöisesti, jos kasvatustilanne on jo käyty. Siinä voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä tai harjoituksia, jotka ovat kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia. Siinä voidaan velvoittaa myös istumaan hiljaa.

Jälki-istunnossa voidaan myös harjoitella sosiaalisia taitoja ja tunnetaitoja ryhmämuotoisesti. (PoL 36 §)

Jälki-istunnosta ilmoitetaan aina huoltajille. Ilmoituksessa on mainittuna oppilaan rike, kuuleminen ja jälki-istunnon suorittamisaika. Huoltaja saa tiedon jälki-istunnon määräämisestä viipymättä Wilman kautta.

Jälki-istunnon määrää teon havainnut opettaja yksin tai yhteistyössä luokan oman opettajan kanssa. Jälki-istunnon antanut opettaja tiedottaa aina jälki-istunnosta luokanopettajaa/- ohjaajaa. Luokanopettaja/- ohjaaja huolehtii siitä, että oppilas suorittaa jälki-istuntonsa.

Oppilaan huoltaja voi kysyä jälki-istunnon määränneeltä opettajalta tarkempia perusteluja, jos ne eivät jälki-istuntoilmoituksesta riittävästi ilmene.

Jälki-istunnon määrääminen on opettajan virkavastuulla tekemä päätös, johon oppilaan huoltaja ei voi hakea muutosta.

Kummun koulussa yleinen jälki-istunto (kesto 1 h) järjestetään myöhemmin ilmoitettuna ajankohtana kerran viikossa iltapäivisin tai ennen koulupäivän alkamista.

Kun oppilas saa jälki-istuntoa rikkeestään, hänen tulee suorittaa jälki-istunto lomakkeeseen kirjattuna ajankohtana. Oppilaan on sovittava rehtoreiden kanssa etukäteen, jos hän ei voi suorittaa jälki-istuntoaan ko ajankohtana. Jos oppilas ei saavu istumaan jälki-istuntoaan lomakkeeseen kirjattuna ajankohtana, vaan toistuvasti (kahdesti tai useammin) jättää tulematta, saa oppilas seuraamuksena uuden jälki-istunnon.

Jos oppilas osoittaa selvää piittaamattomuutta koulun järjestystä kohtaan eli saa jälki-istuntoa viisi (5) kertaa lukuvuoden aikana, viimeistään silloin huoltaja kutsutaan koululle keskustelemaan tilanteesta.

5.2.3. Kirjallinen varoitus

Kirjallinen varoitus on kurinpitokeino, joka annetaan vakavasta rikkeestä. (PoL 36§) tai jos oppilas on saanut kahdeksan (8) jälki-istuntoa lukuvuoden aikana.

Kirjallisen varoituksen antaa rehtori ja kirjallinen varoitus on voimassa koko sen lukuvuoden ajan, jolloin oppilas on sen saanut.

Kirjallinen varoitus voi estää osallistumisen koulun tapahtumiin tai retkiin.

5.2.4. Määräaikainen erottaminen

Jos oppilas jatkaa vielä epäasiallista toimintaa kirjallisen varoituksen saatuaan tai koulunjärjestyssääntöjen rikkomus on vakava, hänet voidaan erottaa koulusta enintään kolmeksi (3) kuukaudeksi kaupungin hyvinvointilautakunnan päätöksellä. (Pol 36 §)

5.3. Turvaamistoimenpiteet

Perusopetuslain mukaisia turvaamistoimenpiteitä ovat oppilaan poistumiseen ja poistamiseen liittyvät toimet, opetuksen epääminen sekä esineiden ja aineiden haltuunotto.

5.3.1. Oppilaan poistumiseen ja poistamiseen liittyvät toimet

Opettaja tai rehtori voi määrätä häiritsevästi käyttäytyvän oppilaan poistumaan oppitunnilta tai koulun järjestämästä tilaisuudesta johonkin toiseen valvottuun tilaan. Tapahtuneesta ilmoitetaan aina huoltajalle. (PoL36§)

5.3.2. Opetuksen epääminen

Opetuksen epääminen on turvaamistoimi ja tarkoitettu äärimmäisen poikkeuksellisia tilanteita varten, jolloin oppilas vaarantaa muiden oppilaiden tai henkilökunnan turvallisuuden tai häiritsee kohtuuttomasti opetusta.

Oppilaalta voidaan perustellusta syystä evätä oikeus osallistua opetukseen jäljellä olevan työpäivän lisäksi myös seuraavana työpäivä. Vastaavat perusteet mahdollistavat epäämään opetuksen myös seuraavaksi koulupäiväksi, jos opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa sen suunnitteluun, miten oppilas voi palata takaisin opetukseen. Epääminen on mahdollista myös, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai muun henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. (PoL 36 §)

Kurinpitotoimet tulee olla suhteessa tekoon. Oppilaan ikä ja kehitysvaihe otetaan huomioon. Kurinpidollisia toimia ei saa käyttää oppilaita häpäisevällä tai loukkaavalla tavalla. (PoL 36 §)

5.3.3. Esineiden ja aineiden haltuunotto

Opettaja ja rehtori saavat tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, tämän hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja vaatteet päällisin puolin sellaisen kielletyn tai vaarallisen esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta. Näin toimitaan, jos esineen tai aineen hallussapito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänellä niitä ole hallussaan. (PoL 36 §)

Tarkastuksessa on mukana kaksi täysi-ikäistä koulun henkilökuntaan kuuluvaa. (PoL 36 §)

Oppilaalle ilmoitetaan tarkastuksen syy ja sen perustelu ja hänellä on oikeus valita toinen täysi-ikäinen koulun henkilö tarkastukseen mukaan. (PoL 36 §)

Oppilaan tarkastaminen ja esineiden ja aineiden haltuun ottaminen kirjataan ja ilmoitetaan huoltajalle. (PoL 36 §)

Alaikäiseltä pois otetut tupakka- ja nikotiinituotteet ja alkoholi sekä tuotteet, joiden luovuttamisen ei arvioida olevan turvallista alaikäiselle, luovutetaan huoltajalle. (PoL 36 §)

Alaikäiseltä pois otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat tai muut vastaavat luovutetaan poliisille. (PoL 36 §)

Opetusta häiritsevä esine

Oppilaalta voidaan ottaa pois opetusta tai oppimista häiritsevä esine, mikäli hän ei itse sitä pyynnöstä anna. (PoL 36 §)

Esine palautetaan oppilaalle oppitunnin päätyttyä, mikäli ei ole todennäköistä, että häirintä oppitunnin jälkeen jatkuu. Silloin palautus voidaan tehdä vasta koulupäivän päättyessä.

5.4. Seuraamukset ja puuttumiskeinot

RIKKOMUS	KUKA TOIMII?	SEURAAMUS/ KURINPIDOLLINEN TOIMENPIDE
☐ Lievä koulun sääntöjen rikkominen	Teon havaitsija	PUUTTUMINEN JA PUHUTTELU, WILMA-MERKINTÄ
☐ Rikkomus, josta huoltajien tulee tietää ja josta on hyvä olla kirjallinen dokumentti	Luokanopettaja Luokanohjaaja	WILMA-MERKINTÄ KASVATUSKESKUSTELU

<p> ☐ Oppitunnin häirintä ☐ Epäasiallinen kielenkäyttö ☐ Jatkuva myöhästely ☐ Opiskeluvälineiden toistuva puuttuminen ☐ Mobiililaitteen epäasiallinen käyttö oppitunnilla ☐ Matkapuhelimen käyttö koulun sisätiloissa ☐ Vessassa oleskelu kahdestaan/ryhmässä </p>	<p>Luokanopettaja/ luokanohjaaja</p>	<p>WILMA-MERKINTÄ /PARKKI KASVATUSKESKUSTELU</p> <p>VIISI (5) WILMA-MERKINTÄÄ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● myöhästyminen ● opiskeluvälineiden puuttuminen <p>-> KASVATUSKESKUSTELU</p> <p>Rikkeiden jatkuessa (viisi uutta rikettä) jälki-istunto</p> <p>JÄLKI-ISTUNTO</p> <p>JÄLKI-ISTUNTO</p> <p>JÄLKI-ISTUNTO</p>
---	--	--

<p>☐ Koulun tilojen sotkeminen tai vahingoittaminen</p> <p>☐ Itseaiheutettu vahinko</p>	<p>Teon havaitsija, rehtori</p>	<p>SOTKUJEN SIIVOAMINEN</p> <p>VAHINKOJEN KORJAAMINEN</p> <p>VAHINGONKORVAUS</p>
<p>☐ Sanallinen loukkaaminen</p> <p>☐ Kiusaamistapaus</p> <p>☐ Toisen henkilön omaisuuden rikkominen tai luvatta ottaminen</p>	<p>Teon havaitsija</p> <p>Kasvatuskeskustelija</p> <p>Kiusaamisen vastainen työryhmä</p> <p>Opettaja</p> <p>Rehtori</p>	<p>KASVATUSKESKUSTELU</p> <p>KIUSAAMISSELVITTELY (Kivatiimi)</p> <p>VAHINGONKORVAUS</p>
<p>☐ Kotitehtävien laiminlyönti</p>	<p>Opettaja</p> <p>Läsykerhon pitäjä</p>	<p>TEHTÄVIEN SUORITTAMINEN</p> <p>KOULUN JÄLKEEN TAI</p> <p>LÄKSYKERHO</p>

<ul style="list-style-type: none"> ☐ Luvaton poistuminen koulualueelta ☐ Vilpillinen käytös koetilanteessa ☐ Asiakirjan väärentäminen ☐ Muu törkeä tai jatkuva piittaamattomuus koulun järjestyssääntöjä kohtaan ☐ Tupakkalain alaisten tuotteiden käyttö ja hallussapito ☐ Sähköpotkulaudan käyttö koulupäivän aikana ☐ Rasistinen teko ☐ Oppilas jättää saapumatta jälki-istuntoon sovittuna ajankohtana ilman rehtoreiden lupaa (kahdesti tai useammin) 	<p>Luokanopettaja</p> <p>Luokanvalvoja</p> <p>Opettaja</p> <p>Rehtori</p>	<p>KASVATUSKESKUSTELU</p> <p>JÄLKI-ISTUNTO</p> <p>MAHDOLLINEN ALENNUS KÄYTÖSARVOSANAAN</p> <p>TUPAKKALAIN ALAISET TUOTTEET (poltettavat tupakkatuotteet, sähkötupakka, nikotiinipussit, nuuska ja nikotiininesteet)</p> <p>1. KERTA: JÄLKI-ISTUNTO</p> <p>2. KERTA: KIRJALLINEN VAROITUS</p> <p>JÄLKI-ISTUNTO</p> <p>JÄLKI-ISTUNTO</p> <p>UUSI JÄLKI-ISTUNTO</p>
--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> ☐ Vakava opetuksen häirintä, vakava koulun järjestyssääntöjen rikkominen tai vakava vilpillinen menettely ☐ Päihteiden käyttö, hallussapito tai päihtyneenä koulussa olo kouluaikana ☐ Kahdeksan jälki-istuntoa 	Rehtori Poliisi	KIRJALLINEN VAROITUS LASTENSUOJELUILMOITUS
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Väkivaltainen käytös 	Rehtori Poliisi	KIRJALLINEN VAROITUS LASTENSUOJELUILMOITUS
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Vakava rikkomus tai järjestyssääntöjen toistuva rikkominen kirjallisesta varoituksesta huolimatta 	Hyvinvointilauta kunta	MÄÄRÄAIKAINEN EROTTAMINEN LASTENSUOJELUILMOITUS

6.

7. Järjestyssääntöjen seuranta ja tarkistaminen

Kummun koulun järjestyssäännöt ovat osa Outokummun esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Päivitetyt järjestyssäännöt on laadittu pedagogisen tiimin pohjatyönä. Päivitysvaiheessa syksyllä 2025 nämä järjestyssäännöt ovat olleet johtotiimin, henkilökunnan, vanhempaintoimikunta Solmun edustajien, koulun yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän ja oppilaskunnan hallituksen kommentoitavana.

Järjestyssäännöt käydään läpi jokaisen koulussa työskentelevän ja opiskelevan kanssa aina lukuvuoden alkaessa.

Järjestyssäännöt ovat nähtävissä kaikille Kummun koulun [peda.net](#) -kotisivuilla.

Järjestyssäännöt päivitetään aina tarvittaessa ja tarkistetaan vähintään, joka toinen lukuvuosi.

8. Viitteet

Perusopetuslaki

https://finlex.fi/fi/lainsaadanto/1998/628#chp_6_sec_23_heading

Oppivelvollisuuslaki <https://finlex.fi/fi/lainsaadanto/2020/1214>

9. Liitteet

9.1. Oppilaan oikeudet ja velvollisuudet ([30.12.2020/1216](#))

25 § ([30.12.2020/1216](#))

25 § on kumottu L:lla [30.12.2020/1216](#) .

26 § Perusopetuksen suorittaminen ([30.12.2020/1216](#))

Oppivelvollisen on osallistuttava tämän lain mukaisesti järjestettyyn perusopetukseen tai saatava muulla tavalla perusopetuksen oppimäärää vastaavat tiedot. Perusopetuksen suorittaminen alkaa oppivelvollisuuslain 2 §:n 2 momentissa säädettyä ajankohtana, jollei lapselle ole tehty tämän lain 27 §:n nojalla päätöstä opetuksen poikkeavasta aloittamisajankohdasta. Perusopetuksen suorittaminen päättyy, kun perusopetuksen oppimäärä on suoritettu tai viimeistään sen lukuvuoden koulutyön päättyessä sinä kalenterivuonna, jona oppilas täyttää 17 vuotta. ([30.12.2020/1216](#))

Opetuksen järjestäjän tulee ennaltaehkäistä perusopetukseen osallistuvan oppilaan poissaoloja sekä seurata ja puuttua niihin suunnitelmallisesti. Opetuksen järjestäjän tulee ilmoittaa luvattomista poissaoloista oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. ([25.11.2022/947](#))

Jos oppivelvollinen ei osallistu tämän lain mukaisesti järjestettyyn opetukseen, oppivelvollisen asuinkunnan tulee valvoa oppivelvollisen edistymistä.

26 a § ([12.12.2014/1040](#)) Esiopetukseen osallistuminen

Oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuotena lapsen on osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan.

Varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevan lapsen velvollisuudesta osallistua esiopetukseen säädetään oppivelvollisuuslain 3 §:n 2 momentissa. Lisäksi varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevalla lapsella on oikeus saada esiopetusta sinä vuonna, jona lapsi täyttää viisi vuotta. ([30.12.2024/1090](#))

L:lla [1090/2024](#) muutettu 2 momentti tulee voimaan 1.8.2026. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan lapsen velvollisuudesta osallistua esiopetukseen säädetään oppivelvollisuuslain 3 §:n 2 momentissa. Lisäksi pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevalla lapsella on oikeus saada esiopetusta sinä vuonna, jona lapsi täyttää viisi vuotta. ([30.12.2020/1216](#))

Sellaisella lapsella, joka 27 §:n mukaisesti aloittaa perusopetuksen vuotta säädettyä myöhemmin, on oikeus saada esiopetusta tämän pykälän 1 momentissa säädetyn lisäksi myös oppivelvollisuuden alkamisvuonna.

Lapsen huoltajan on huolehdittava siitä, että lapsi osallistuu esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan.

Esiopetukseen hakeutumisesta ja opetusryhmien muodostamisesta esiopetuksessa voidaan säätää valtioneuvoston asetuksella.

27 § Opetuksen poikkeava aloittamisajankohta

Lapsella on oikeus aloittaa perusopetus vuotta säädettyä aikaisemmin, jos lapsella psykologisten ja tarvittaessa lääketieteellisten selvitysten perusteella on edellytykset suoriutua opiskelusta. Opetuksen järjestäjä voi mainittujen selvitysten perusteella antaa lapselle luvan aloittaa perusopetus vuotta säädettyä myöhemmin.

28 § Koulutuspaikka

Perusopetuksessa oppilaalla on oikeus käydä 6 §:n 2 momentissa tarkoitettua koulua.

Oppivelvollinen voi pyrkiä oppilaaksi myös muuhun kuin 1 momentissa tarkoitettuun kouluun. Tässä momentissa tarkoitettuja oppilaita otettaessa hakijoihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita. Jos opetuksessa noudatetaan opetussuunnitelmaa, jossa painotetaan yhtä tai useampaa oppiainetta, voidaan oppilaita otettaessa käyttää myös oppilaan taipumuksia edellä tarkoitettuun opetukseen osoittavaa koetta. Valintaperusteista ja -kokeesta tulee ilmoittaa etukäteen. Kunta voi kuitenkin päättää, että sen järjestämään opetukseen otetaan ensisijaisesti kunnassa asuvia lapsia.

28 a §

28 a § on kumottu L:lla [30.12.2020/1216](#).

28 b §

28 b § on kumottu L:lla [30.12.2020/1216](#).

29 § ([30.12.2013/1267](#)) Oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön.

Kouluun ei saa tuoda eikä työpäivän aikana pitää hallussa sellaista esinettä tai ainetta, jonka hallussapito on muussa laissa kielletty tai jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta taikka joka erityisesti soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen ja jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä.

Opetuksen järjestäjän tulee opetussuunnitelman yhteydessä laatia ja ohjeistaa suunnitelma kasvatuksellisten toimien, kurinpitokeinojen ja turvaamistoimien käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Opetushallituksen tulee opetussuunnitelman perusteissa antaa määräykset suunnitelman laatimisesta. ([23.5.2025/245](#))

L:lla [245/2025](#) muutettu 3 momentti tulee voimaan 1.8.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Opetuksen järjestäjän tulee opetussuunnitelman yhteydessä laatia ja ohjeistaa suunnitelma kurinpitokeinojen ja kasvatustarkastuksen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Opetushallituksen tulee opetussuunnitelman perusteissa antaa määräykset suunnitelman laatimisesta. ([29.12.2016/1498](#))

Oppilas ei saa käyttää puhelinta tai muuta mobiililaitetta oppitunnin aikana lukuun ottamatta niiden käyttöä opettajan luvalla oppimistarkoitukseseen taikka rehtorin tai opettajan luvalla henkilökohtaiseen terveydenhoitoon taikka 31 §:ssä tarkoitettuna apuvälineenä. ([23.5.2025/245](#))

L:lla [245/2025](#) lisätty 4 momentti tulee voimaan 1.8.2025.

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Järjestyssäännöillä tai järjestysmääräyksillä tulee määrätä puhelinten ja muiden mobiililaitteiden säilytyksestä 4 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä työpäivän aikana muulloin kuin oppitunneilla. ([23.5.2025/245](#))

L:lla [245/2025](#) muutettu 5 momentti (aiemmin 4 momentti) tulee voimaan 1.8.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Opetuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa muut koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa sovellettavat järjestysmääräykset, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Edellä 5 momentissa tarkoitetuissa järjestyssäännöissä ja muissa järjestysmääräyksissä voidaan antaa kouluyhteisön turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä sekä tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitetuista esineistä tai aineista sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä. Lisäksi määräyksiä voidaan antaa koulun omaisuuden käsittelystä, koulun tilojen siisteydestä huolehtimisesta sekä oleskelusta ja liikkumisesta koulurakennuksissa ja koulun alueella. ([23.5.2025/245](#))

L:lla [245/2025](#) muutettu 6 momentti (aiemmin 5 momentti) tulee voimaan 1.8.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Edellä 4 momentissa tarkoitetuissa järjestyssäännöissä ja muissa järjestysmääräyksissä voidaan antaa kouluyhteisön turvallisuuden ja viihtyisyyden kannalta tarpeellisia määräyksiä käytännön

järjestelyistä ja asianmukaisesta käyttäytymisestä sekä tarkempia määräyksiä 2 momentissa tarkoitetuista esineistä tai aineista sekä niiden käytöstä ja säilytyksestä. Lisäksi määräyksiä voidaan antaa koulun omaisuuden käsittelystä, koulun tilojen siisteydestä huolehtimisesta sekä oleskelusta ja liikkumisesta koulurakennuksissa ja koulun alueella.

Pykälässä säädetyt oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän muun tämän lain tai sen nojalla annettujen säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan.

Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. ([11.3.2022/163](#))

30 § Oikeus saada opetusta

Opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta ja oppilaanohjausta. ([30.12.2024/1090](#))

L:lla [1090/2024](#) muutettu 1 momentti tulee voimaan 1.8.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. ([24.6.2010/642](#))

Opetusryhmät tulee muodostaa siten, että opetuksessa voidaan saavuttaa opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet.

Oppilaan huoltaja päättää 11 §:ssä tarkoitettuja oppiaineita ja oppimääriä koskevista valinnoista. Valittu aine tai oppimäärä voidaan, sen jälkeen kun huoltajaa on asiasta kuultu, muuttaa toiseksi, jos opetusta ei voida tarkoituksenmukaisesti järjestää oppilaan omassa eikä muussa koulussa.

31 § Opetuksen maksuttomuus

Opetus ja sen edellyttämät oppikirjat ja muu oppimateriaali sekä työvälineet ja työaineet ovat oppilaalle maksuttomia. Oppilaskohtaisia tukitoimia tarvitsevalla oppilaalla on lisäksi oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämät tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut opetuspalvelut, erityiset apuvälineet sekä 39 §:n nojalla järjestettävät palvelut. Edellä mainittuja palveluja ja apuvälineitä ovat velvoitettuja järjestämään myös tämän lain 8 §:n mukainen valtion koulu ja yliopistolain 88 §:n mukainen harjoittelukoulu. ([17.1.2025/14](#))

L:lla [14/2025](#) muutettu 1 momentti tulee voimaan 1.8.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Opetus ja sen edellyttämät oppikirjat ja muu oppimateriaali sekä työvälineet ja työaineet ovat oppilaalle maksuttomia. Oppilaskohtaisia tukitoimia tarvitsevalla oppilaalla on lisäksi oikeus

saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämät tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut opetuspalvelut, erityiset apuvälineet sekä 39 §:n nojalla järjestettävät palvelut. [\(30.12.2024/1090\)](#)

L:lla [1090/2024](#) muutettu 1 momentti tulee voimaan 1.8.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Opetus ja sen edellyttämät oppikirjat ja muu oppimateriaali sekä työvälineet ja työaineet ovat oppilaalle maksuttomia. Vammaisella ja muulla erityistä tukea tarvitsevalla oppilaalla on lisäksi oikeus saada maksutta opetukseen osallistumisen edellyttämät tulkitsemis- ja avustajapalvelut, muut opetuspalvelut, erityiset apuvälineet sekä 39 §:n nojalla järjestettävät palvelut. [\(13.6.2003/477\)](#)

Opetukseen osallistuvalla on annettava jokaisena työpäivänä tarkoituksenmukaisesti järjestetty ja ohjattu, täysipainoinen maksuton ateria.

Ulkomailla järjestettävässä opetuksessa ja yksityisen yhteisön tai säätiön asianomaisen ministeriön antaman erityisen koulutustehtävän perusteella muulla kuin 10 §:n 1 momentissa tarkoitetulla opetuskielillä järjestämässä opetuksessa voidaan oppilaalta 1 ja 2 momentin estämättä periä kohtuullisia maksuja.

31 a § [\(13.6.2003/477\)](#) Oppilashuolto

Oppilashuollosta säädetään oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa [\(1287/2013\)](#) . [\(30.12.2013/1288\)](#)

2–4 momentit on kumottu L:lla [30.12.2013/1288](#) .

5 momentti on kumottu L:lla [30.12.2013/1267](#) .

32 § Koulumatkat

Jos perusopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai varhaiskasvatuslaissa tarkoitetusta varhaiskasvatuksesta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai varhaiskasvatukseen. Perusopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. [\(30.12.2020/1216\)](#)

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. [\(24.6.2010/642\)](#)

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen varhaiskasvatuslain 6 §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista varhaiskasvatus- ja esiopetuspaikan välillä. ([13.7.2018/542](#))

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.

33 § Majoitus

Jos perusopetusta tai oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevan esiopetusta saavan oppilaan koulumatkaa ei voida järjestää edellä 32 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla, on oppilaalla oikeus maksuttomaan majoitukseen ja täysihoitoon. ([30.12.2024/1090](#))

L:lla [1090/2024](#) muutettu 1 momentti tulee voimaan 1.8.2026. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Jos perusopetusta tai oppivelvollisuuslain 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan esiopetusta saavan oppilaan koulumatkaa ei voida järjestää edellä 32 §:n 2 momentissa säädetyllä tavalla, on oppilaalla oikeus maksuttomaan majoitukseen ja täysihoitoon. ([30.12.2020/1216](#))

Koulun työvuoden aikana oppilaalla on oikeus maksuttomiin matkoihin majoituspaikan ja kodin välillä lomien ja viikonloppujen yhteydessä.

Majoitetut oppilaat ovat velvolliset majoituspaikassaan suorittamaan kohtuullisen määrän heille soveltuvia tehtäviä.

Oppilaalta, joka on otettu muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun, voidaan 1 ja 2 momentin estämättä periä kohtuullisia maksuja.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä majoitukseen kuuluvista etuisuuksista. ([23.5.2025/245](#))

L:lla [245/2025](#) lisätty 5 momentti tulee voimaan 1.8.2025.

34 § Tapaturman hoito ja terveydenhuolto

Koulussa tai muussa opetuksen järjestämispaikassa, koulumatkalla ja majoituksessa sattuneen tapaturman hoito on oppilaalle maksuton. ([23.12.1999/1288](#))

Kouluterveydenhuollosta sekä oppilaiden sosiaalisten ja psyykkisten vaikeuksien poistamiseksi tarvittavista palveluista säädetään erikseen.

34 a § [\(19.12.2014/1225\)](#)

34 a § on kumottu L:lla [19.12.2014/1225](#) .

35 § Oppilaan velvollisuudet

Oppilaan tulee osallistua tässä laissa säädettyyn opetukseen johon hänet on otettu, jollei hänelle ole erityisestä syystä tilapäisesti myönnetty vapautusta. [\(12.12.2014/1040\)](#)

Oppilaan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyvä asiallisesti. Oppilaan on käyttäytyvä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, kouluuyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä. [\(11.3.2022/163\)](#)

Oppilaan velvollisuudesta korvata aiheuttamansa vahinko säädetään vahingonkorvauslaissa [\(412/1974\)](#) . Vahingoista tulee ilmoittaa oppilaan huoltajalle tai tämän muulle lailliselle edustajalle. [\(30.12.2013/1267\)](#)

Jos tekijä on varmuudella tiedossa ja yksilöitävissä, koulun opettaja tai rehtori voi kasvatuksellisista syistä määrätä oppilaan puhdistamaan tai uudelleen järjestämään oppilaan tahallaan tai huolimattomuuttaan likaaman tai epäjärjestykseen saattaman koulun omaisuuden tai tilan. Tehtävä tulee suorittaa valvotusti eikä se saa muodostua oppilaan ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle vaaralliseksi tai raskaaksi eikä sen suorittaminen saa kestää enempää kuin kaksi tuntia. Oppilas ei voi tehtävän suorittamisen vuoksi jäädä pois opetuksesta. Mikäli tehtävä suoritetaan oppilaan työpäivän ulkopuolella, siitä tulee ilmoittaa oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Tehtävän suorittaminen tulee ottaa huomioon päätettäessä tämän lain mukaisista kurinpidollisista toimenpiteistä. [\(30.12.2013/1267\)](#)

35 a § [\(30.12.2013/1267\)](#) Kasvatuskeskustelu

Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muutoin rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti, voidaan ensisijaisena toimenpiteenä määrätä osallistumaan yhteensä enintään kaksi tuntia kestävään kasvatuskeskusteluun. Kasvatuskeskustelu voidaan järjestää kerralla tai useammassa osassa koulupäivän aikana tai sen ulkopuolella.

Kasvatuskeskustelussa yksilöidään toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti yhdessä oppilaan kanssa ja tarvittaessa selvitetään laajemmin käyttäytymisen syyt ja seuraukset sekä keinot koulussa käyttäytymisen ja oppilaan hyvinvoinnin parantamiseksi.

Kasvatuskeskusteluun määrää koulun opettaja tai rehtori. Kasvatuskeskustelu tulee kirjata ja siitä tulee ilmoittaa oppilaan huoltajille. Huoltajalle tulee varata mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun tai osaan siitä, jos se 2 momentissa esitetty huomioon ottaen katsotaan tarpeelliseksi.

36 § ([23.5.2025/245](#))Kurinpito

Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään.

Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi tai hänelle voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan, oppilas voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi.

Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä, harjoituksia ja tehtäviä, joiden tulee olla kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia, oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin sekä ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle sopivia. Oppilas voidaan myös velvoittaa istumaan hiljaa jälki-istunnon ajan. Jälki-istuntoa ei voida järjestää siten, että oppilas joutuisi sen seurauksena jäämään pois opetussuunnitelman tai muun koulun toimintaa koskevan suunnitelman mukaisesta opetuksesta.

L:lla [245/2025](#) muutettu 36 § tulee voimaan 1.8.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu:

36 § ([13.6.2003/477](#))Kurinpito

Oppilas, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan määrätä jälki-istuntoon enintään kahdeksi tunniksi tai hänelle voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on vakava tai jos oppilas jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan, oppilas voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi. Kirjallinen varoitus ja määräaikainen erottaminen ovat kurinpitotoimia. ([11.3.2022/163](#))

Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun järjestämästä tilaisuudesta.

Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen. Epäämisen aikana oppilaalle on järjestettävä 36 h §:ssä tarkoitettuna oppilashuoltona mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi oppilaalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen. Oppilaalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi. ([11.3.2022/163](#))

Kotitehtävänsä laiminlyönyt oppilas voidaan määrätä työpäivän päätyttyä enintään tunniksi kerrallaan valvonnan alaisena suorittamaan tehtäviään.

Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä, harjoituksia ja tehtäviä, joiden tulee olla kasvatusta, opetusta ja kehitystä tukevia, oikeassa suhteessa oppilaan tekoon tai laiminlyöntiin sekä ikä ja kehitystaso huomioon ottaen oppilaalle sopivia. Oppilas voidaan myös velvoittaa istumaan hiljaa jälki-istunnon ajan. ([30.12.2013/1267](#))

Jälki-istuntoa ei voida järjestää siten, että oppilas joutuisi sen seurauksena jäämään pois opetussuunnitelman tai muun koulun toimintaa koskevan suunnitelman mukaisesta opetuksesta. ([30.12.2013/1267](#))

36 a § ([13.6.2003/477](#)) Menettely kurinpitoasiassa ja opetuksen epäämisessä sekä erottamisen täytäntöönpano ([23.5.2025/245](#))

L:lla [245/2025](#) muutettu otsikko tulee voimaan 1.8.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu: Menettely kurinpitoasiassa ja erottamisen täytäntöönpano

Ennen oppilaan määräämistä jälki-istuntoon, kirjallisen varoituksen antamista oppilaalle ja oppilaan määräämisaikasta erottamista on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Opetuksen järjestäjän tulee edellä mainittuja toimia harkitessaan ottaa huomioon teon laatu sekä oppilaan ikä ja kehitystaso. Ennen kirjallisesta varoituksesta tai määräämisaikasta erottamisesta päättämistä on oppilaan huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Muista 36 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava oppilaan huoltajalle ja 36 c §:n mukaisesta opetuksen epäämisestä tarvittaessa lisäksi koulun sijaintikunnan sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavalle viranomaiselle. Määräämisaikasta erottamisesta ja kirjallisesta varoituksesta tulee antaa päätös, ja muut 36 §:ssä ja 36 c §:ssä tarkoitetut toimenpiteet tulee kirjata. ([23.5.2025/245](#))

L:lla [245/2025](#) muutettu 1 momentti tulee voimaan 1.8.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Ennen oppilaan määräämistä jälki-istuntoon, kirjallisen varoituksen antamista oppilaalle ja oppilaan määräämisaikasta erottamista on yksilöitävä toimenpiteeseen johtava teko tai laiminlyönti, kuultava oppilasta ja hankittava muu tarpeellinen selvitys. Opetuksen järjestäjän tulee kurinpitotoimea harkitessaan ottaa huomioon teon laatu sekä oppilaan ikä ja kehitystaso. Ennen kurinpitotoimesta päättämistä on oppilaan huoltajalle varattava tilaisuus tulla kuulluksi. Muista 36 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava oppilaan huoltajalle ja opetuksen epäämisestä tarvittaessa lisäksi koulun sijaintikunnan sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavalle viranomaiselle. Määräämisaikasta erottamisesta ja kirjallisesta varoituksesta tulee antaa päätös, ja muut 36 §:ssä tarkoitetut toimenpiteet tulee kirjata. ([11.3.2022/163](#))

Opetuksen järjestäjän tulee järjestää opetus, joka estää määrääjäksi erotetun oppilaan jäämisen jälkeen vuosiluokkansa ja opetusryhmänsä edistymisestä. Erotetulle oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan. Oppilaalle ja oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle

edustajalle on varattava tilaisuus osallistua tässä momentissa tarkoitetun opetussuunnitelmaan perustuvan henkilökohtaisen suunnitelman laatimiseen. ([11.3.2022/163](#))

Määräaikaista erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta on voimassa, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain ([808/2019](#)) 14 luvussa säädetään, ja lisäksi, mitä jäljempänä 4 momentissa säädetään. ([5.7.2019/831](#))

Kun oppilas on käyttäytynyt niin väkivaltaisesti tai uhkaavasti, että toisen oppilaan tai koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus on kärsinyt tai vakavasti vaarantunut, ja on olemassa ilmeinen vaara, että väkivaltainen tai uhkaava käyttäytyminen toistuu, määräaikainen erottaminen voidaan panna täytäntöön sen estämättä, ettei päätös ole lainvoimainen.

Määräaikaista erottamista koskevan päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta on päätettävä samalla kun määräaikaisesta erottamisesta päätetään.

Rehtorin ja opettajan päätösvallasta jälki-istunnon määräämisessä, 36 §:n 1 momentissa ja 2 momentin mukaisessa jälki-istunnon määräämisessä ja 36 c §:ssä tarkoitetusta toimesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. ([23.5.2025/245](#))

L:lla [245/2025](#) muutettu 6 momentti tulee voimaan 1.8.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Rehtorin ja opettajan päätösvallasta jälki-istunnon määräämisessä sekä 36 §:n 2–4 momentissa tarkoitetusta asiasta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Määräaikaisesta erottamisesta päättää opetuksen järjestäjän asianomainen monijäseninen toimielin. Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen edustuksesta käsiteltäessä oppivelvollisen lapsen koulusta erottamista koskevaa asiaa säädetään lastensuojelulain 24 §:n 2 momentissa. Kirjallisen varoituksen antamisesta voi opetuksen järjestäjän niin päättäessä päättää myös koulun rehtori. ([30.12.2013/1267](#))

36 b § ([13.6.2003/477](#)) Oppilaan määrääminen poistumaan sekä häiritsevän ja turvallisuutta vaarantavan oppilaan poistaminen ([23.5.2025/245](#))

L:lla [245/2025](#) muutettu otsikko tulee voimaan 1.8.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu: Häiritsevän ja turvallisuutta vaarantavan oppilaan poistaminen

Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka koulun järjestämästä tilaisuudesta. ([23.5.2025/245](#))

L:lla [245/2025](#) lisätty 1 momentti tulee voimaan 1.8.2025.

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa luokkahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta oppilas, joka ei noudata 1 momentissa tarkoitettua poistumismääräystä.

Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa koulun alueelta oppilas, joka ei poistu saatuaan tiedon 36 c §:ssä tarkoitetusta opetuksen epäämisestä. ([23.5.2025/245](#))

L:lla [245/2025](#) muutettu 2 momentti (aiemmin 1 momentti) tulee voimaan 1.8.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa luokahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta oppilas, joka ei noudata 36 §:n 2 momentissa tarkoitettua poistumismääräystä. Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa koulun alueelta oppilas, joka ei poistu saatuaan tiedon 36 §:n 3 momentissa tarkoitetusta opetuksen epäämisestä.

Jos poistettava oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia oppilaan poistamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.

Rehtori ja opettaja voivat 1–3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toimia yhdessä tai kumpikin erikseen. Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Pykälän 1–3 momentissa tarkoitettut toimenpiteet tulee kirjata. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. ([23.5.2025/245](#))

L:lla [245/2025](#) muutettu 4 momentti (aiemmin 3 momentti) tulee voimaan 1.8.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Rehtori ja opettaja voivat 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa toimia yhdessä tai kumpikin erikseen. Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle.

Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään rikoslain ([39/1889](#)) 4 luvun 6 §:n 3 momentissa ja 7 §:ssä.

36 c § ([23.5.2025/245](#)) Opetuksen epääminen

Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen oppilaan taikka koulussa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen. Epäämisen aikana oppilaalle on järjestettävä 36 h §:ssä tarkoitettuna oppilashuoltona mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi oppilaalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen. Oppilaalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.

L:lla [245/2025](#) lisätty 36 c § tulee voimaan 1.8.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu:

36 c § ([11.3.2022/163](#))

36 c § on kumottu L:lla [11.3.2022/163](#) .

36 d § ([30.12.2013/1267](#)) Oikeus ottaa haltuun esineitä tai aineita

Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta 29 §:n 2 tai 4 momentissa tarkoitettu kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista. ([23.5.2025/245](#))

L:lla [245/2025](#) muutettu 1 momentti tulee voimaan 1.8.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu:

Rehtorilla tai koulun opettajalla on yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa haltuunsa oppilaalta 29 §:n 2 momentissa tarkoitettu kielletty esine tai aine tai sellainen esine tai aine, jolla oppilas häiritsee opetusta tai oppimista.

Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä oppilas koettaa vastarintaa tekemällä välttää haltuun ottamisen, rehtorilla tai koulun opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi välttämättömiä voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina oppilaan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen. Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain oppilaan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita sekä esineitä tai aineita, joita käytetään oppimisen tai opetuksen häiritsemiseen.

Edellä 1 tai 2 momentissa tarkoitettussa haltuunotossa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä. Voimakeinojen käytön liioittelusta säädetään [rikoslain 4 luvun 6 §:n](#) 3 momentissa ja 7 §:ssä.

Pykälässä säädetyt oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän muun tämän lain tai sen nojalla annettujen säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan.

36 e § ([30.12.2013/1267](#)) Oikeus tarkastaa oppilaan tavarat

Koulun opettajalla ja rehtorilla on työpäivän aikana oikeus tarkastaa oppilaan mukana olevat tavarat, oppilaan hallinnassa olevat koulun säilytystilat ja päällisin puolin hänen vaatteensa, sellaisen 29 §:n 2 momentissa tarkoitettujen kiellettyjen esineiden tai aineiden haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos tällaisen esineen tai aineen hallussa pito on ilmeistä ja oppilas pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.

Oppilaalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy.

Tarkastajan tulee olla oppilaan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva. Oppilaan pyynnöstä

tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa koulun henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla.

Edellä 3 momentissa säädetyistä tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.

Pykälässä säädetyt oikeudet ja velvollisuudet ovat voimassa myös ajan, jolloin oppilas osallistuu opetussuunnitelman tai opetuksen järjestäjän hyväksymän muun tämän lain tai sen nojalla annettujen säädösten nojalla laaditun suunnitelman mukaiseen opetukseen tai toimintaan.

36 f§ [\(30.12.2013/1267\)](#) Haltuunoton ja tarkastamisen yleiset periaatteet

Edellä 36 d ja 36 e §:ssä tarkoitetut toimenpiteet on toteutettava mahdollisimman turvallisesti. Toimenpiteillä ei saa puuttua oppilaan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi. Esineiden ja aineiden haltuun ottamisessa ja oppilaan tarkastuksessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää hienotunteisuutta. Toimenpiteiden käyttö tulee kouluissa suunnitella ja ohjeistaa.

Edellä 36 d §:n mukaisten voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle. Oppilaan tarkastaminen ja esineiden ja aineiden haltuun ottaminen tulee kirjata. Edellä 36 d ja 36 e §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä on ilmoitettava oppilaan huoltajille mahdollisimman pian.

36 g§ [\(30.12.2013/1267\)](#) Haltuun otettujen esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen

Opettajan tai rehtorin 36 d §:n perusteella haltuun ottama häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle oppitunnin tai koulun tilaisuuden päättymisen jälkeen. Jos on todennäköistä, että häirintä oppitunnin jälkeen jatkuu, häirintään käytetty esine tai aine tulee luovuttaa oppilaalle viimeistään työpäivän päättyessä.

Edellä 29 §:n 2 momentissa tarkoitetut kielletyt esineet ja aineet luovutetaan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos oppilaalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan.

Ennen luovuttamista esine tai aine tulee säilyttää huolellisesti. Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää mahdollisimman pian haltuunotosta. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksiset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi.

Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden hävittäminen ja luovuttaminen tulee kirjata.

36 h § ([23.5.2025/245](#))Oppilashuolto ja valvonta kurinpidon, oppilaan poistumaan määräämisen sekä opetuksen epäämisen yhteydessä

Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, jolle on määrätty kirjallinen varoitus tai joka on erotettu määräajaksi tai joka on määrätty poistumaan 36 b §:n 1 momentin mukaisesti tai jolta opetus on evätty jäljellä olevan työpäivän ajaksi ja enintään seuraavaksi työpäiväksi 36 c §:n nojalla, järjestetään tarvittava oppilashuolto. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa 36 b §:n 1 momentissa ja 36 c §:ssä tarkoitettujen toimenpiteiden jälkeen.

L:lla [245/2025](#) muutettu 36 h § tulee voimaan 1.8.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu:

36 h § ([11.3.2022/163](#))Oppilashuolto kurinpidon ja ojentamisen yhteydessä

Opetuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaalle, jolle on määrätty 36 §:n 1 momentissa tarkoitettu kurinpitotoimi tai jolta opetus on evätty jäljellä olevan työpäivän ajaksi ja enintään seuraavaksi työpäiväksi 36 §:n 2 tai 3 momentin nojalla, järjestetään tarvittava oppilashuolto. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa 36 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen toimenpiteiden jälkeen.

36 i § ([23.5.2025/245](#))Kasvatuksellisten ja kurinpidollisten toimien sekä turvaamistoimien seuraaminen

Opetuksen järjestäjän tulee seurata 35 a, 36 ja 36 b–36 e §:n mukaisten toimenpiteiden käyttöä ja niiden kehittymistä.

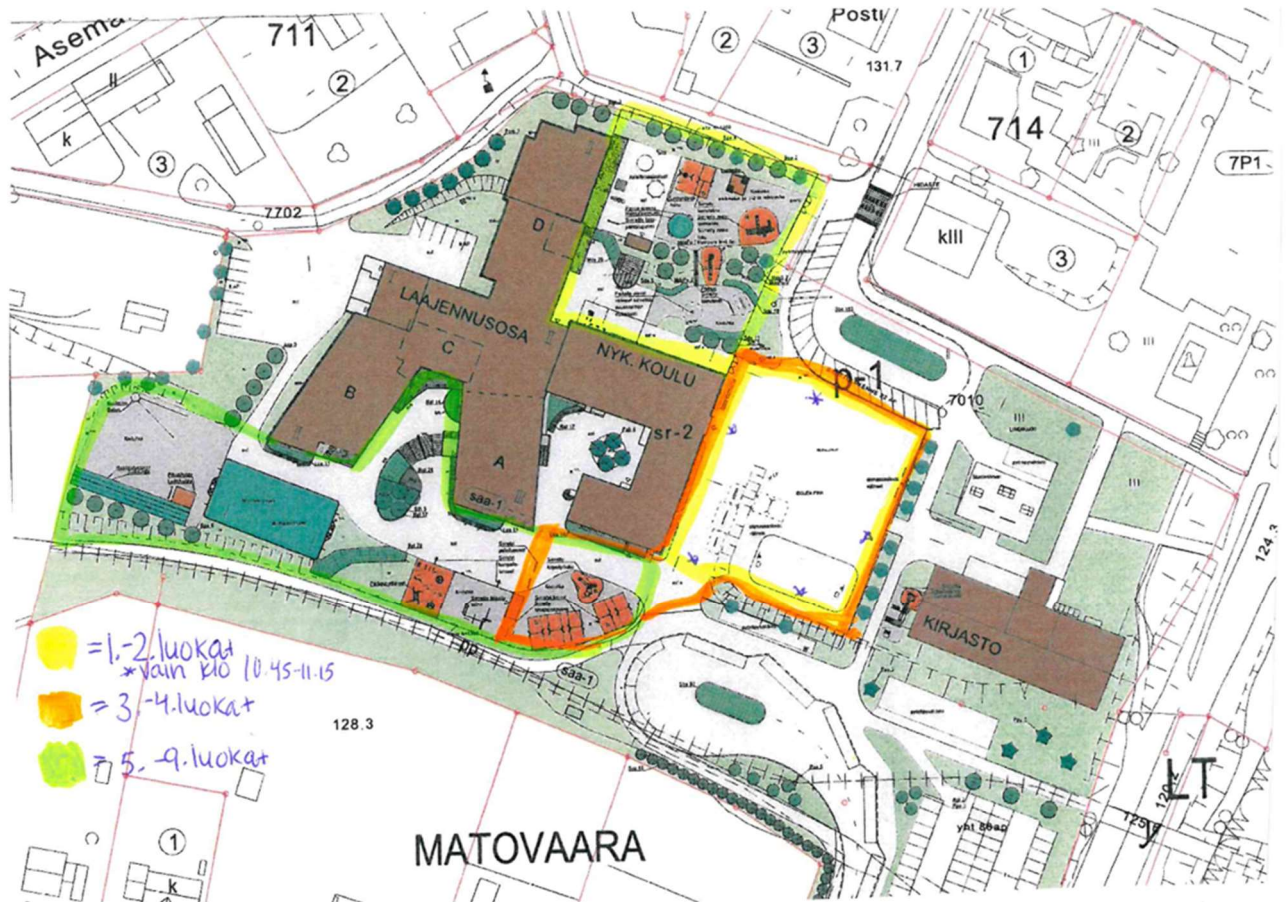
L:lla [245/2025](#) muutettu 36 i § tulee voimaan 1.8.2025. Aiempi sanamuoto kuuluu:

36 i § ([30.12.2013/1267](#))Kurinpidollisten ja kasvatuksellisten toimien seuraaminen

Opetuksen järjestäjän tulee seurata 35 a, 36, 36 b, 36 d ja 36 e §:n mukaisten toimenpiteiden käyttöä ja niiden kehittymistä.

9.2. Välituntialuekartta

<https://peda.net/outokumpu/kummun-koulu/tjvokj/toimintakulttuuri/v/v:file/download/9d15f240dc19543342b6b968af7cb60e91e7210b/doc02173120190903134747.pdf>

9.3. Sisäntulo- ja naulakkoalueet